

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srrodę dnia 28 Stycznia v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom	wys Ther. Reau.	Wiatry	Odmia. w powie.
dn. 26 srednia.		27 cal. 9 4, lin.	- 1, 7 stopn.	Zachodni	Pochmurno
dn. 27 srednia.		27 - 8 1, -	+ 0 5 -	Południowy	Descz m.
dn. 28 godz. 7 z ran.		27 - 7, 0, -	+ 1, -	Południowy	Descz m.

WIADOMOŚCI KRAJO

Petersburg dnia 17 stycznia.

W święto urodzin N. Cesarzowej *Elżbiety*, 13 b. m. był zrana udworu wielki zjazd osób znakomitych; wieczorem miał być w pokojach N. Cesarzowej *Maryi* bal; lecz z przyczyny wielkiego zimna nie miał miejsca. Stolica jednakże była oświeconą.

Hrabini *Witgenstein* małżonka generała jazdy naczelnie dowodzącego drugim woyskiem najlaskawiej mianowaną została damą honorową.

Doktor *Grubbi* najlaskawiej mianowanym został leib-okulistą dworu Jego Cesarskiej Mości z gażą po 4000 rubli na rok, oraz profesorem okulistyki przy akademii medyczno-chirurgicznej.

W Naywyższym Jego Cesarskiej Mości Ukazie danym w dniu 29 grudnia r. z. na imie JW. Ministra skarbu i przychodów wyrażono co następuje. „Wydaniem nowej taryfry i ustaw celnych, które od 1 stycznia nadchodzącego 1820 roku począć mają moc prawa, pozwala się przywoz wszelkich przedmiotów, które dotychczas były zabronionemi, chcąc zaś, aby prawidła w przepisach pomienionych zawarte jednostajnie były wykonywane, Rozkazuję: aby od pierwszego stycznia nadchodzącego 1820 roku wszelkie towary i rzeczy sprowadzające się zza granicy przepuszczane były stosownie do przepisów powszechnych po obrewidowaniu i wzięciu opłat ustanowionych bez wszelkiego wyłączenia osob do kogobykolwiek należały, a to gdyby nawet i dla dworu Cesarzkiego, lub dla *Mnie* osobiście czy dla *Mojej* były sprowadzone rodziny. Wyłączają się tylko tak jak i pierwsi osoby ciała dyplomatycznego dworów zagranicznych, dla których pozwala się sprowadzać pewną ilość towaru i rzeczy bez wszelkich opłat stosownie do wydanego pierwsi w tej mierze postanowienia.

W tych dniach zmarł w stolicy tutejszy młodzieniec najpiękniejszych nadziei, syn Hrabiego *Witgensteina* naczelnie dowodzącego drugim woyskiem.

Czas w stolicy tutejszej ciągle jest mocno zimny i mrozy bez najmniejszej ulgi trwale dwudziestu kilku dochodzą stopni.

Rząd gubernialny litewsko-wileński przesał dla ogłoszenia w gazecie, jak następuje.

Ukaz Jego Cesarskiej Mości Samowładcy wszech Rossyy, z Rządu gubernialnego wileńskiego.

M. P. L. W. R. G. iszey Expe- dycyi 1go Stola Stycznia 24 1) Przez Imienny Naywyższy ukaz, dnia 1820 roku Ner 915

W Rządzie tym zastanawiano się: 1) Przez Imienny Naywyższy ukaz, dnia 29 grudnia 1812 roku dany Rządzącemu Senatowi, rozkazano: dla zrównania skarbowego poboru, pochodzącego z herbowego papieru, wszystkie kontrakta, umowy i ugody, jakiegobykolwiek rodzaju były między prywatnemi ludźmi i skarbem zawierane, z wyłączeniem tylko po- dług ukazu 1810 roku dnia 23 czerwca, kontraktów na dzierżawę i dostawy gorzałczane, pisać na papierze herbowym, dla pisania aktów

wieczystych ustanowionego; przez ustawę dnia 1go lutego 1812 roku, podług summy, wyrażoney w kontrakcie albo umowie; jeżeli zaś zawierane są na lat kilka, wtedy od całej summy, jaka z czasu trwania kontraktu wypaść powinna; 2) przez ukazy Rządzącego Senatu, między innemi przepisano: w pierwszym z dnia 17 października 1812 roku, w punkcie 4: jeżeli prawo kupne, albo inny tranzakt poszłinę skarbowi dający, zawarty będzie na mocy 15 artykułu manifestu, z dnia 9 kwietnia 1812 roku na srebro, wtedy pomienioną poszłinę pobierać assygnacyami podług kursu na srebro, jaki będzie w czasie zawierania prawa kupnego, albo innego tranzaktu; w drugim, z dnia 7 stycznia 1819 roku, w punktach: 1. ażeby prawo kupne i tranzakta, w których cena wyraża się srebrem albo złotem, pisać na papierze praw wieczystych takiej wartości, jaka podług kursu srebra albo złota na assygnacye wypadać będzie; i w trzecim, z dnia 19 marca tegoż 1819 roku, iżby prośby, objaśnienia i wszelkie annexa do nich na ośnowie imiennego Ukazu, z dnia 18 grudnia 1797, i Naywyżey potwierdzoney w dniu 1 lutego 1812 roku ustawy, przyymowane były od ludzi prywatnych nieinaczey, jak na ustanowionym papierze herbowym; w przeciwnym zaś zdarzeniu, iżby za żadnym z tych aktów sprawy nie przyymowano. Zeby zaś akta pisane nie na ustanowionym na ich gatunek herbowym papierze, jak przez miejsca sądowe poświadczane i utwierdzane nie były, tak też przez notaryuszów i maklerów dla zapisania do ich ksiąg, nie przyymowane, i w po-

wszechności żadney mocy nie miały, pod obawą poszukiwania za niewypelnienie tego na samych urzędnikach i sekretarzach, maklerach i notaryuszach; ze spraw zaś do tego rządu przychodzących okazuje się, iż z przyczyny nieznamości prawdziwey mocy wyżej przywiedzionych ukazow, czyli też w zamiarze nadużycia ku szkodzie skarbu, nie przez wszystkich prawo o herbowym papierze, a osobliwie co się tyczy kontraktów, w zupełności się nie wypelnia; zatem dla przecięcia z jednej strony mogącego być uszczerbku dla dobra skarbu, z drugiej zaś żeby obywatele tutejszey gubernii dla niewiedomości niekiedy prawdziwey mocy praw w tey rzeczy wydanych, nie mogli być pozbawieni zadosyć uczynienia w dotrzymywaniu kontraktów, i innych tym podobnych tranzaktów; *Rozkazali* uczynić co następuje: 1) wszystkim mieskim i ziemskim policyom, z wypisaniem wyżej pomienionych ustaw, ponowić zażeczenie, z zastrzeżeniem, iżby powszystkich miejscach przez pośrednictwo sług policyynych; a w dni świąteczne w kościołach i szkołach żydowskich, przez księży parafijalnych i rabinow żydowskich, opublikowali, iżby wszystkie kontrakta, umowy i ugody zawierane przez szlachtę czynszową, ludzi wolnych, służących, dworaych i żydow; na domy, ziemie, młyny, karczmy, służbę i wszelkie z właścicielami ziemskimi i wszelkiego tytułu posiadaczami, równie kontrakta na majątki i na inne wszelkie przedmioty między osobami prywatnymi zachodzące, niemaczey jak podług rzeczywistej mocy pomienionego Naywyższego ukazu, w dniu 29 grudnia 1812 roku wydanego, pisane były na ustanowionym papierze podług summy w kontrakcie wyrażoney, to jest: na przykład, jeżeli kontrakt zawiera się w jakiejkolwiek rzeczy, na trzy lata z opłatą na rok po 100 rub. as., wtedy arkusz herbowego papieru powinien być, podług tey summy za trzy lata wypadajacey, to jest: rub. 300; jeżeli umowa czyni się na opłatę w rok po 100 rubli sr. wtedy podług rzeczzonego ukazu z dnia 7 stycznia 1819 roku, wypada je zamienić na as. podług kursu, co tydzień dwa razy w gazecie Kurjera Litewskiego ogłaszanego, i podług całej summy na assygnacye wziąć na kontrakt herbowy papier, to jest: jeżeli kurs w dzień zawarcia kontraktu za jeden rubel srebr. będzie assyg. rubli 4, wtedy arkusz papieru herbowego wziąć należy jak na 400 rubli, a jeżeli kontrakt zawiera się na trzy lata, wtedy jak na summe 1200 rub., t. d., słowem cała summa, w jakiegokolwiek rzeczy ku opłacie umowiona, po zamienieniu jej podług kursu w tym czasie na assyg., powinna oznaczać wartość papieru herbowego; przytem do kogo tylko to należy może, wytłumaczyć, iż żadne kontrakta pisane na niewłaściwym podług summ w nich wyrażonych papierze herbowym, albo pisane na papierze prestym, a potem kiedy sprawa przychodzi do sądu herbowym papierem obłożone, który (jak wnosić można), nigdyby użytym nie był, co jest ze stratą skarbowego interesu, jeżeliby z umowy spór nie wyniknął, podług mocy ukazu 1819 roku marca 19 dnia, w żadnem sądownictwie nie mogą znajdować wagi, i żadnego podług nich działania nie

będzie, rozciągając to i na pożyczkowe zobowiązania, obligatwexle; 2) wszystkim powiatowym sądownictwom posłać ponawiające ukazy, iżby wypelniając w całej mocy wyżej wyrażone o herbowym papierze prawa, nie przyymowały pod żadnym pozorem żadnych tranzaktów pisanych, nie na właściwym papierze herbowym, pod obawą wyrażonego w Ukazie dnia 19 marca 1819 roku na nich, pisarzach i regentach uzyskania; dozór zaś nad ściśłem tego wszystkiego wykonaniem włożyć na straznych powiatowych, i dać im w tey mierze przedpisania; 3) o niniejszém rozporządzeniu, dawszy wiedzieć przez odniesienie się, do wileńskiej skarbowey izby, takż do głównego Sądu 1go, 2go, czasowego departamentów, do komisyyi dla urządzenia interesów radziwiłłowskich, w mieście Wilnie ustanowioney, tudzież do granicznych gubernialnego i powiatowych sądow; żądać od izby skarbowey, iżby raczyła tak rozrządzić, aby w powiatowych karnaczystwach nie było niedostatku ustanowionego papieru herbowego; i nakoniec po 4) dla pewniejszego dójścia wiadomości powszechney o tém rozporządzeniu, kopią jego dla wydrukowania w języku polskim i w gazecie Litewskiego Kurjera, przesłać do Redaktora teyże gazety, z przydaniem wyjątku z ustawy o herbowym papierze, dnia 11 lutego 1812 roku Naywyżey potwierdzoney, III oddziału o papierze wexlowym i zapisach pożyczkowych, i IV oddziału o papierze herbowym wieczystych aktów, na którym podług Ukazu 29 grudnia 1812 roku, wszystkie kontrakta, umowy i ugody pisane być powinny. Sekretarz Nowicki.

(Wyjątek z ustawy w przyszłym N.)

NIEMCY.

Od brzegów Menu, dnia 16 stycznia. Małżonka elektora Hesko-Kaselskiego umarła nagle winocy z dnia 13 na 14 b. m. w Kassel. Idąc spać wieczorem, czuła małą celiwość, po północy bardziey zasłabła; skrzyła się na poty i ściśnienie serca; wezwany na pomoc lekarz nadworny, zastał ją już bez duszy. Apoplexya przerwała pasmo jej życia. Nie kazała się pochować w grobie kościoła katedralnego, lecz na powszechnym cmentarzu. Była drugą córką Fryderyka V, Króla Duńskiego, urodziła się 10 lipca 1747 r., a d. 1 września 1764 zaślubioną została elektorowi.

Uchylono w Jena dawniejsze urządzenie, iż każdy uczeń przybywający zza granicy, a chcący brać naukę w tamecnym uniwersytecie, powinien złożyć wyraźne w tey mierze pozwolenie rządu swojego; przywrócono zaś natychmiast dawniejsze z roku 1817 urządzenie, które uchwała seymu niemieckiego za dostateczne uznaje, aby uczniowie składali świadectwo dobrego sprawowania się.

Zaczynają się już okazywać skutki postanowień, które ściśniają wolność nauczania w uniwersytetach, i od Nowego Roku w całych Niemczech zaprowadzone zostały. Senat akademicki w Freyburgu przesłał rządowi swemu protestacyą przeciwko temu. Professor Martin w Jenie oświadczył, iż nie chce daley dawać nauk. Przywołał go jednak Wielki

Xiągę do siebie, i uwolnił od tego przepisu, któremu kolledzy jego podlegają, poczem wspomniany professor rozpoczął znowu naukę. Professora zaś *Frees*, który dawniej wyjechał z *Heidelbergu*, zawieszono tegoż samego dnia od urzędu nauczycielskiego.

Professor *Neugass*, umieszczony przy uniwersytecie w *Bonn*, został nagle oddalony, a to z powodu, jak słysząc, iż należał do tainnych politycznych związków. Unikając badania pojechał do Francji.

Podczas rozruchu przeciwko żydom w *Würzburgu*, pewny szewc, który nieraz okazywał znaki pomieszczenia umysłu, strzelił do żołnierza i zabił. Odwołał się od zapadłego nań wyroku sądu, złożonego z osób cywilnych i wojskowych; odsyłając akta do sądu appellacyjnego, członki sądu wojskowego żądali, aby i w sądzie appellacyjnym osoby wojskowe zasiadały. Odmówił tego sąd appellacyjny, z przyczyny, iż wojsko nie zaprzysięgło konstytucji. Ciekawi jesteśmy rozstrzygnięcia tego sporu.

F R A N C Y A.

(z gaz. berl.) Paryż, dnia 15 stycznia. Posiedzenie izby deputowanych z d. 14 t. m. było nader ważne, chociaż niestanowcze. Zpomiedzy ministrów byli obecni PP. *Pasquier*, *Portal* i *Roy*. Po zdaniu, przez komitet prośb, sprawy, o wielu mniej znaczących prośbach, wystąpił nakoniec Pan *Mestadier* ze zdaniem sprawy i opinią komitetu w rzeczy adressów czyli prośb, w których okazuje się obawa względem prawa wyborczego i karty konstytucyjnej, oraz życzenie, ażeby w ostatniej nie nastąpiło żadnej odmiany. Od czasu królewskiej mowy (rzekł zdający sprawę) t. j. d. 29 listopada przeszłego roku do d. 8 t. m. weszło podobnych prośb 139. Między temi jest 45 pisanych imieniem mieszkańców różnych miast; nie są jednak podpisane przez merów, adjunktów i radców municipalności. 4 tylko jest podpisanych przez osoby pojedyncze. Adjunkt mera z *La Charité* donosi izbie o knowaniach i zabiegach dwóch osób, które, dla zebrania podpisów, wmawiały ludziom, że wkrótkim czasie przywrócone będą znowu dziesięciny i prawa feudalne. Mer z *Chateaubriand* donosi o podobnych zabiegach. Prośba jedna z Paryża ułożona jest przez 389 uczniów szkoły prawa; między podpisami znajdują się też gimnazjści, a niektóre z dodatkiem „za siebie i moich przyjaciół N. N.“ Cztery prośby paryżskie jest pisanych w imieniu dzielnic miasta: *Lombard*, *Halles*, *St. Honoré* i ulicy *St. Honoré*. Dwie pierwsze napisane są jednostajnie co do słowa. Cztery prośby z *Grenoble* są kopiami jednego oryginału. 32 prośby departamentu *Sarthe* ułożone są podług jednego planu, ponumerowane, i przysły w jednej kopercie. Z *Lionu* jedną tylko odebrano, razem w imieniu mieszkańców *Lionu* i departamentu *Rodanu*. W *Lionie* nie tajono się ze środkami zbierania podpisów; prośba sama zajmowała półtrzeciej karty; podpisy umieszczone były na oddzielnych arkuszach, na których zostało wiele mieysc

niezapisanych z lukami; brakowało zaś całkiem czterech arkuszy. Niektóre zpomiedzy tych adressów (jednakże w małej tylko liczbie) zawierały nieprzyzwoite wyrazy i pogroźki; wyrażono między innemi. — Jeśli się znajdą deputowani, którzyby wykonaną przez siebie przysięgę złamali, wtedy liczyć *) ich będą. — Rozstrzygniecie, czy naród może wam ufać lub też wolicie zostać zabójcami oyczyzny, krzywoprzysięzcami, zdrajcami prawa, które was wybrało, podłemi agentami przemocy! — Nie znoscie haniebnego nadużycia występnej przemocy etc. Jeden z tych adressów zawierał tylko te słowa: „Daję głos za zachowaniem karty konstytucyjnej i prawa wyborczego: *Arnouillot*.“ — (Liczba podpisów przy 139 adressach wynosi 19057 imion). — Po tém wyłożeniu faktów zakończył Pan *Mestadier* zapytaniem: jestże zamiarem karty konstytucyjnej, w udzielaniu narodowi prawa podawania petycji, ażeby podawać izbie podobnego rodzaju petycje? Możeż konstytucya żądać, aby godność izb była tak szarpaną? Możeż pochwalić, ażeby petycje miały się stać źródłem nieporządku i anarchii? Z tej i wielu innych przyczyn proponował, ażeby nie zważając na wszystkie te prośby przystąpić do porządku dziennego — Żądano i postanowiono wydrukowanie jego mowy, i chciano już przystąpić do naradzenia się, gdy minister skarbu zażądał, z powodu jednego projektu do prawa głosu, który też, pomimo utyskiwanie lewej strony, na przerywanie zaczętej rzeczy, otrzymał. Projekt ten był w rzeczy ciąż, zakazu obcego cukru i pozwolenia na wprowadzenie obcych szalów. P. *Chauvelin* uczynił przy końcu uwagę, że zamiarem przerwy tej było odwrócić uwagę od prośb, i żądał odłożenia obrad do d. 17. A gdy to odmówionem zostało, zaczęli występować mówcy jeden po drugim w porządku jak byli zapisani. Najpierwszym był P. *Dupont de l'Eure*; mówił przeciw ministrom, szczególniej zaś przeciw *Hicbiemu de Cazes*, o ich wahanu się, o przyzymowaniu prośb, które pochlebne są dla ministerium, a naostatek przeciw missyonarzom. Po nim mówił P. *Pasquier*. Odczytał on mowę swoją, ażeby mu, jak powiadał, nie podsunięto znowu, jak na jednym z poprzedzających posiedzeniu, wyrażen, których nie używał. Dowodził z wielkiem umiarkowaniem, że ktoby stał w obronie karty konstytucyjnej przeciw Królowi i znieważał prerogatywę królewską, témsamem targałby się na konstytucyę i obalałby ją w istocie. Francya (tak wyrażono w prośbach) chce konstytucyi, Króla, porządku, pokoju, wolności; — i my też, rzekł on; i nie myślę, żeby się tu kto przeciwił, i my też chcemy Króla, dawcy konstytucyi; z nim i jego dynastyą chcemy konstytucyi, porządku, pokoju i wolności. Cóż ma znaczyć (mówił dalej) naruszenie karty konstytucyjnej? Czyż podobna, aby się rzeczywiście obawiać można

*) P. B. Constant objaśnił to przytoczeniem obyczaju parlamentu angielskiego; gdzie się drukują listy większości i mniejszości.

o dobra narodowe, dziesięciny, prawa feudalne? albo jest to tylko rozmyślną wrzawą i płończym krzykiem? Czy podobna, ażeby po upłynionej przerwie jednego wieku pokolenia ludzkiego, własność 11 milionów mieszkańców mogła być nadwężoną? Wielość prośb nie jest główną przyczyną zastanowienia się; 8 do 10,000 prośb, mogą istotnie być uważane jak 10,000 exemplarzy jednej tylko prośby. Wiadomo, jakim sposobem powstało 32 prośb w departamencie *Sarthe*. Wiadomo, że w jednej dzielnicy miasta *Paryża* zebrano tylko 35 podpisów, i że z całej stolicy zebrano ich tylko 763, między którymi połowa szkolników i uczniów. W *Rouen* zebrano 2080 imion; ale *Rouen* liczy 207000 mieszkańców. Cóż znaczy 19000 podpisów w 44 departamentach, w porównaniu do połowy Francji. Jeśli liczyć głosy, które się odezwały, gdy jest mowa o opinii publicznej, potrzeba policzyć i te, które milczą! jako minister oświadcza on (*Pasquier*) prośby te za przeciwnie konstytucji, a jako deputowany daje głos za przystąpieniem do porządku dziennego. — Po nim mówił Pan *Corcelles*: od dwóch miesięcy nie izba więcej nie uczyniła, jak tylko wybrała prezydenta, ułożyła adres uniżoności, złożyła hołd powinszowania Nowego Roku, i uchwaliła sześć dwónastych części tymczasowego podatku. Francją zawiadują ministrowie, a nie tak nazwane kommiszary rządowe; niebezpieczeństwa są rzeczywiste, a nie urojone; Francja podnosi głos swój. Dziś mówi 19000; jutro odezwie się 19 milionów, pojutrze 50 milionów (na to zwrócono jego uwagę, że Francja liczy tylko 28 milionów mieszkańców) — Gdy mówiąc przeciw temu *P. Castel-Bajac*, twierdził: że 19000 petytorów nie wynoszą nawet pół człowieka na gminę, których jest 44000, zawołał Pan *Mechin*: poczekajcie tylko! — Jenerał *Foy* rozumiał: że prośby są zawsze zbiorowemi i mogą dla tego zawsze być zgodne z konstytucją. Porozumiewają się zawsze wprzód o przedmiot, czy to będzie sprawą chłopów czy winiarzy, albo też sprawą całego kraju — *P. Barthe Labastide* uważał przeciwnie prośby te za przeciwnie konstytucji i za robotę fakcyonistów, i porównał zbierających głosy do tych, którzy sprowadzili człowieka z d. 20 marca. — *Benjamin Constant* bronił zamiaru petycyonistów; że nie chcą oni przyganiać publicznie Królowi. Nie dla mowy Króla, ale dla wstrzymania nadużyć ministrów, powstaje Francja. Odrzucić prośby z pogardą i bez odpowiedzi, nie chce ich oddać do komitetu przekładającego, jest to rzucić kłutwę na proszących, i nie porostawiałyby już tylko kazać podrzeć prośby te przez ręce katowskie. — Gdy nakoniec jedni żądali głosowania, a drudzy dalszego roztrząsania tej rzeczy, przewyciężyła lewa strona, i postanowiono odłożyć roztrząsanie do d. 15.

Gdy stan zdrowia strażnika pieczęci codzień się polepsza, spodziewać się więc należy, wyraża gazeta *Journal de Paris*, że oczekiwane projekta do prawa wniesione zostaną do izb d. 1 lutego.

Uważają, że teraz na lewey stronie izby deputowanych znajduje się nadzwyczaj wiele jenerałów, jako to: jenerałowie *Tarayre, Foy, Dumarçay, Dupont, etc.*

Podług gazety *Journal des Debats*, w pierwszych dniach tego roku przybyło 24 misyonarzy do *Marsylii*, gdzie ich od 56 lat nie widziano. Odprawili oni uroczyste swój wchód i processyą. Na processyi znajdował się arcy biskup marsylijski, całe duchowieństwo i dwa długie szeregi tysięcy pokutników. Misyonarze kazać będą codzień, a w niektórych kościołach i po dwa razy, aż do końca zapust.

Pewien człowiek, który mienił siebie jenerałem, zatrzymał się z sześciokonnym pojazdem przed gospodą jedną w *Lionie*, i kazał sobie dać śniadanie. Po śniadaniu, zapytał, co należy, i wysypał na stół kupę pół, jedno, i dwu frankowych sztuk, wszystkie nowo wybite z wizerunkiem Najjaśniejszey arcy księżny *Maryi Ludwiki Parmeńskiej*. Jenerał zapłacił tą monetą za śniadanie, a że się jeszcze pięciu podróżnych w stancyi znajdowało, zapytał ich, czy znają już tę monetę; ale, dodał sięgając do kieszeni, mam tu jeszcze inną, i dobył 20 frankowych sztuk, wybitych pod imieniem *Napoleona II*. Gospoparzowi zapłacił drobniejszą monetą, a podróżnym ofiarował, w zamian za inną monetę, pieniądze nowego gatunku, z których dla nowości dwie sztuki wymienili. Od tego czasu nie słyszano nic więcej o tym jenerale i wexlarzu, i domyślają się, że się udał za granicę.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Odebrane d. 6 listopada na wyspie *ś. Tomasza* listy z *Augustura* donoszą: iż jenerał powstańców *Anzualequi*, wysłany od *Bolivara*, z oddziałem wojska wynoszącym 2500 ludzi, ścigał hiszpanów do *St. Martha*; iż jenerał hiszpański *Morillo* zajął mocne stanowisko w *Finaquillo*; i że *Bolivar* urządza nowe ośmiotysięczne wojsko w Nowey Grenadzie. Część zdobytych w *Santa Fé* pieniędzy przeznaczono na zakupienie potrzeb wojentych. Po odwróceniu jenerała *Morillo*, zajmują znowu powstańcy miasta *San Fernando d'Apura* i *Calobozo*. Jenerał ich *Marino* stał z 2000 wojska w okolicach *Maturin*; *Bermudez* urządzał przybyłych niedawno do korpusu jenerała *Devereux* 1500 Irlandczyków na wyspie *ś. Matgorzaty*, a połączywszy się z jenerałem *Marino* myśli uderzyć na *Caraccas*, gdy tymczasem *Paez* w 6000 wojska ma ciągnąć z Nowey Grenady ku brzegom morskim.

O g ł o s z e n i a.

1 Roku 1819 mca decembra 18 dnia Sąd taxatorsko-exdywizorski spełniając warunki dekretu remissyjnym Ziemstwa Ptu Wilkomierskiego przepisane, do folwarku Szemetyszek w Pcie Wilkom. sytuowanego decembra 18 dnia roku teraz bieżącego dla usatysfakcjonowania wszystkich wierzycieli, zeszłego Wincentego Zawiszy kapitana zjechawszy, inwentaryczną urzędową uczynił, cały fundusz ziemny tegoż s. p. Zawiszy kapitana w wiedzę swoją objąwszy, ony w administracyą na posesyi zastawney WW Pannom Mikołajowi i Karolinie z Giedroyciów Michałowskim Straż. zostającym wręczył, komorników dla utrzymania dostatecznej pomiaru przeczynał, komportacyą wszelkich pism do obiektu sprawy konkursowej należnych, in spatio szescio niedziel od daty ogłoszenia dekretu z persystencyą cztero niedzielną destynował, słowem to wszystko spełnił, co dekret remissyjny Ziem. Wilkom. nakazał, i co na pierwszym terminie obowiązującym był uczynić zatwierdził, wkoła gdyby do każdego wiadomości kogo to interessować będzie doszło, przez trzykrotną w Kuryerze Lit. awizacyą dać wiedzieć przyrzeka, że termin oczęwisty rozbioru tej sprawy konkursowej w mieście powiatowym Wilkomierzu na sessjach poobiednich, z przyczyny niedogodney lokacyi w folwarku Szemetyskach i szczupłego funduszu w roku przysłym 1820 mca maja 15 dnia nastąpi zapowiada, i że na wierzycieli niedowodzących w tym terminie pretensyów amissyą zapisze, a na debitorach pod ich niestanność summy wskaże zapowiada.

Piotr Zawadzki Sędz. Ziem. Wileń. Prez. Exd. Michał Romba Sędzia Ziem. Ptu Wil. Exdywizor. Anioł Kniaz Zagiełł Pisarz Ziem Wilkom. Exdy. Felix Stankiewicz Reg. Grodz. Wil. Exdywizor..

1 Administratorowie niżej podpisani majątku zmarłego JW. Ludwika Fietty kupca podają do wiadomości, że konkurs trwający na tymże majątku w mieście powiatowym Dubnie w gubernii Wołyńskiej od czasu zawiadomienia przez teraźniejsze gazety w ciągu trzech mcy całkowicie ukończonym będzie, ktoby więc z kredytorów i pretensorów do majątku onego ubiegających się do czasu zamierzonego w sądzie konkursowym nie stawiał się, upadek w pretensyi jego przez ten że Sąd zadeklerowany zostanie. Dan w Dubnie dnia 19 stycznia 1820 roku.

Karol Fryd Unger. Jan Resson.

Ogłasza się po raz drugi i trzeci.

2 Podaje się do wiadomości: iż ktoby żył na wieczność nabydł schedę mającą chatę na 4ch włokach ziemi osadną, z zabudowaniem gospodarskim, 4ry dusze ptci męskiej zawierającą w pćcie rosieńskim we wsi Borowej położoną po exdywizyi średnickiej JW. Hrabi Jamusza Tyszkiewicza na rzecz X. Grabowickiego proboszcza Jałowskiego dekretem likwidacyjnym sądzoną; takowy zechce odnieść się dla ułożenia się z plenipotentem W. Pankiewiczem, mającym moc nadaną od aktora do wyprzedania i zawierania tranzaktów, mieszkającym w Wilnie w domu W. Krukowskiego Regentowej pod N. 803, blisko kościoła katedralnego sytuowanym. Dat w Wilnie 1820 januaryi 20 dnia podpisuję, Cypryan z Ginwida Pankiewicz.

Takowa awizacya że może być do druku przyjęta świadczę.

Prezydent Ziem. Wileń. Urban Jazdowski

2 W więgarni Uniwersyteckiej u Józefa

Zawadzkiego znajduje się do przedania polonez Kurpinskiego pod tytułem: *Polonaise à grand orchestre, arrangée pour le pianoforte sur les themes Rule Britannia, et God save the King, dédiée a S. A. R. M. le Duc de Cumberland.* Cena 30 kop. sreb. Wyszedł także z druku dodatek do katalogu muzycznego, zawierający w sobie te wszystkie nowe papiery, które w pierwszym katalogu nie były umieszczone katalog ten amatorom muzyki rozdaje się gratie za zwroceniem za przesyłkę wydatków.

O wyborze poezyi polskiej.

2 Po ogłoszeniu w r. 1817 prenumeraty na Wybór poezyi polskiej we 3ch tomach, gdy dotąd zebrana przeze mnie ilość pieniędzy ledwo czwartą część wynosi całego na druk kosztu, przeto o zwrot rękopismu mego drukarnią P. Zawadzkiego Typogr. w Wilnie uprosiwszy, wzywam łaskawych prenumeratorów tych, którzy u mnie złożyli pieniądze, aby je za zwroceniem biletów wydanych odebrać raczyli. Szanowni kolektorowie w Warszawie, Wilnie, Mińsku i Gallicyi, podobnież ze swojemi Prenumeratorami (jeśli ich mają) postąpić zechcą, w Winnicy r. 1820.

Jan Gw. Styczyński.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na skutek powtórzonej remissy sądu Ziem. Słonim. w dniu 9 8bra roku zeszłego 1819 zaferowanej, w nowo przeznaczonym komplecie do folwarku Bogudzonek w pćcie Słonim. sytuowanego, dziedzictwu WW. Piotra, Narcyza i Franciszka Czerenkiewiczów uległego, po uprzątnieniu już pierwiastkowych czynności prawdami Ziemstwa Słonim. przepisanych w dniu 15 9bra 1819 zebrany, przez rezolucyą w dniu 17 tegoż mca zaszłą, ponowną komportacyą papierów tak na samych dłużnikach WW. Czerenkiewiczach, jako też ich kredytorach i pretensorach z czterniedzielną persystencyą w naturze pod penami nakazał; zjazd swój powtórny na ostateczne dzieła dokonanie w dniu 20 februar. r. t. za-determinował; i żeby takowe postanowienie doszło do wiadomości wszystkich kogo to interessować może, niniejszą awizacyą z zastrzeżeniem amissyi na niejawiących swych pretensyów, w gazecie Kur. Lit. umieścić postanowił i spełnienie tego kancelaryi swojej poruczył.

Antoni Chrzczonowicz Reg. Sądu Exdyw.

2. Ktoby potrzebował nasienia koniczyzny czerwono kwitnącej; może dostać garcy sto N. 100, dobrego świeżego nasienia, w pćcie Telszewskim w majątności Siady zwanej, do Gadona Marszałka b. Telsz. ptu należącej, można się zgłaszać pocztą do dziedzica tej majątności, adresując w Telszach. Cena garca jednego takiego nasienia, jest rub. sr. jeden.

2 Roku 1819 miesiąca decembra 20 dnia, niżej podpisany Karol Graff Morawski generał major woysk ross. kamerher Jego Imperatorskiej Mości, orderow kawaler, czyni następne oświadczenie, stosownie do ostrożności już zrobionej aprila 2 dnia roku 1819 w aktach Ratusza miasta Nieswiża, z przesłaniem wraz wiadomości, do ziemstwa Słuckiego, jako wówczas zajmującego się rozprawą funduszów s. p.

Ignacego Wendorfa jenerała dla wierzycieli z powodstwa successorow jego pozostałych, że przy rozdziele dobr Nohorodowicz, żał. Karola Grafa Morawskiego roku 1799 gbra 20 dnia dekretem oczewistym taxatorsko exdywizorskim Nohorodowickim, zastrzeżona została dla ówczasowych wierzycieli jego, oprócz podziału tych dóbr (pro bona reperebilia) w ręku Wendorfa jenerała lokata obligow ś. p. Xięcia Karola Radziwiłła Wojewody Wileńskiego żał. służących; oraz pałac jego w mieście Grodnie będący pod władanie tegoż jenerała Wendorfa na ten cel oddany—Gdy dziś dochodzi wiadomość, że różni Ichmość z liczby wierzycieli ówczasowych żał., którzy należeli, lub powinni byli należeć do massy dóbr Nohorodowicz, mimo zaniechania w rzeczy, i dopełnienia amissyi, lecz tylko uroionym, bez zasady, planem, zamierzają szukać satysfakcyy swoich z nowych funduszow żał. bynajmniej do nich nienależnych, przeto przeciw takowym wszystkim, czyniąc niniejsze naysolenniejsze oświadczenie, tak na mocy praw krajowych, jako też Ukazow Monarszych dawndścią upoważniających, zarazem dołączają zaprzeczenie na kupcowi petersburskich, i Gessela iubilera petersburskiego, którzy omyłką dziś ledwo postrzeżoną zostali pomieszczeni w pozwach edyktalnych żał. do komissyi Radziwiłłowskiej, za Naywyższym Ukazem w Wilnie exystującej roku 1817 wyniesionych—Albowiem winni są jak i wszyscy podobni z dat nastających kredytow przestawać na dekrete exdywizorskim Nohorodowickim, lub dla własnego zaniechania, amissyi ulegać a ile w pretensjach lichwą samą powiększonych, przeciw ustawom zwierzchniczym samey woli Naywyższej przez odnoszenie w ówczas JW. Jenerał-Prokuratora Obolianinowa, do JW. Jenerał Gubernatora Kotuzowa r. 1800 marca 20 dnia za N. 1592 o Lichwiarzach ogłoszoney, w czem wszystkim na twierdzy cytowanych zasad zanaszając niniejszy manifest, własną ręką jako aktor podpisuję i do przyjęcia na ogłoszenie w gazetach krajowych Kurjera Lit. podaję. Karol Graff Morawski.

Roku 1819 mca xbra 20 dnia na Sądach Jego Imperatorskiej Mości Ziemskich Ptu Miń. stanąwszy osobiście WJP. Wincenty Hryniewski Adwokat subseliów Mińskich takowe oświadczenie do akt podał przyjęliśmy. Rudolf Piszczatło S. Z. M.

Ignacy Bucewicz Podśęd. Z. P. M.

Józefat Iwanowski Pisarz Ziem. Ptu Miń.

Ze takowe oświadczenie do gazet Kurjera Lit. przyjętym być może. Poświadczamy Rudolf Piszczatło Sędzia Ziem. Miń. Ignacy Bucewicz podśędek Z. P. M. Józefat Iwanowski Pisarz Ziem. Ptu Miń.

3 Kamienica WW. Wilczyńskich Szambel. dwópiętrowa w mieście Wilnie pod Nrem 33. i 34 na Subocz ulicy rogiem na Wielką ulicę a frontem do domu Grunerta położona, jest do sprzedania, życzący umówić się o nią ma się udać do W. Rejenta Potrykowskiego w domu XX. Kamendulow pod S. Michałem mieszkającego.

Takowa awizacya może być przyjętą do druku, świadczą Urban Jazdowski Prez. Ziem. W.

3. W skutek rezolucyi Magistratu Wileńskiego, wydaje się niniejsza awizacya w tem: iż domow i placów JPP. Rehfeldów na Antokolu w Wilnie położonych, JW. Frankowi Professorowi w dniu 20 xbra 1819 roku wyprzedanych, będzie się odbywać jeden przetarg w dniu 26 terazniejszego mca styczni 1820 roku i kto największą summę w tym czasie za dworki i place Rehfeldów zaofiaruje, przy tym i akroństwo onych pozostanie. Oddzielnie zawiadamia się Powszechność: iż kto nabędzie dom drewniany Rehfeldów przy drodze z Wilna do S. Piotra idącej stojący, ten stosownie do zalecenia JW. Zastępującego obowiązki Cywilnego Gubernatora, Vice Gubernatora Horna, w dniu 14 styczni 1820 roku za N. 374 wyszłego, powinien ony rzucić i odstąpiwszy kilka sążni z takowego miejsca na drogę tam wytkniętą, obowiązany jest wziąć plan od JW. Wojennego Lit. Gubernatora, Generała od infanteryi i kawalera, Rzymskiego Korsakowa, dla postawienia na takowym miejscu budowli murywanej lub przystoynnej drewnianej, w ostatku, że w tymże dniu 26 t. m. januar. kościół piwny do Rehfeldów należny przez licytacją wyprzedanym zostanie. Tą awizacyą Powszechność obwieszczam i oną jako delegowany urzędnik podpisuję. Datt roku 1820 mca styczni 16 dnia.

Józef Statkowski P. Burm. M. W.

3 JPan Hintz Dentystka, przez Kollegium lekarskie Wrocławskie examinowana i approbowana, a przez Królewsko-Pruskie Ministerium spraw wewnętrznych uprzywilejowana: udowodniwszy oraz gruntowną znajomość swej sztuki, przed komissją examinacyjną lekarską Województwa Mazowieckiego, ma honor Prześwietną Publiczność zawiadomić o chęciach stania się jey użyteczną przez swąją sztukę. Będąc córką sławnego francuzkiego dentysty, i sposobiąc się w tej sztuce od młodych lat, nabyła potrzebnę zręczności i łatwości do odbywania wszelkich operacyi zębów dotyczących się. Działania moje zasadniają się:

Na wyymowaniu zębów i tychże korzeni.

Zrównowieniu zębów przydługich.

Odlączaniu zębów zdrowych od zepsutych.

Oczyszczaniu zębów z kamienia winnego.

Umocowaniu chwiejących się zębów.

Plombowaniu czyli wypełnieniu zębów wypruchniałych złotem lub innym kruszczem, tak, iż onych bez najmniejszego bolu w późne lata potrzebować można.

Wprawianiu zębów sztucznych pojedynczych i całych krajów, tak, że ich od naturalnych rozróżnić niepodobna.

Zęby będąc ozdobą ust, zapobiegają oraz zwiędnieniu policzek i są dla zdrowia niezbędne i narzędziami, zasługują przeto na największą około nich troskliwość.

JPan Hintz miniaturzysta, zabawi tu przez czas niejaki. Polecając się swą sztuką względem Prześwietney Publiczności zapewnia akuratność w pracy, z której u niego dowody widzieć można.

Mieszkają w domie XX. Franciszkanów na ulicy Trockiej pod Nrem 392.